

Handreiking aanbrengen en verwijderen van schermmiddelen, definitieve versie d.d. november 2018

Inleiding

De waterschappen, de producenten, maar ook de brancheorganisaties Glastuinbouw Nederland en Agrodís (branchevereniging voor de tussenhandel) kregen veelal vragen hoe om te gaan met visuele verontreiniging en wat gedaan kan worden om dit te voorkomen. Om een eenduidig antwoord op de gestelde vragen te geven is deze handreiking opgesteld.

Bij het aanbrengen en verwijderen van schermmiddelen ontstaat bij onjuist gebruik een visuele verontreiniging van het oppervlaktewater. Uit de praktijk blijkt dat de meeste verontreinigingen voorkomen bij het aanbrengen van schermmiddelen. Het lozen van water bij het aanbrengen is op grond van het Activiteitenbesluit niet toegestaan.

In het verleden onstonden regelmatig discussies over voorzorgsmaatregelen die genomen kunnen worden om "witte sloten" te voorkomen. In deze handreiking worden de belangrijkste aandachtspunten gegeven die u als ondernemer kan nemen om het ontstaan van "witte sloten" te voorkomen.

Toelichting

Regelgeving

Op 1 januari 2013 is het Besluit glastuinbouw opgenomen in het Activiteitenbesluit. In het Activiteitenbesluit (artikel 3.62) is opgenomen dat het reinigingswater van het kasdek geen visuele verontreiniging mag veroorzaken en niet op de vuilwater riolering geloosd mag worden. Daarnaast moet worden voldaan aan de zorgplicht.

Wat is een visuele verontreiniging?

Een visuele verontreiniging betekent dat het effect van een lozing onaanvaardbaar duidelijk in het oppervlaktewater zichtbaar is. Het effect is onaanvaardbaar wanneer door zorgvuldig handelen het effect minder groot had kunnen zijn.

Wat is de zorgplicht?

Behalve de visuele verontreiniging geldt de zorgplicht. Dit betekent bijvoorbeeld dat de pH waarde of temperatuur niet dusdanig mag veranderen dat dit een onaanvaardbaar effect heeft. Ook kunnen eisen worden gesteld aan de chemische samenstelling van de schermmiddelen. Zo was in het Besluit glastuinbouw al opgenomen dat alleen chroomvrije schermmiddelen toegepast mogen worden. Om zo concreet mogelijk aan te kunnen geven wanneer u aan de zorgplicht voldoet, is deze handreiking opgesteld. Waterschappen kunnen schermmiddelen en coatings bemonsteren en laten analyseren. De resultaten van die analyses kunnen aanleiding zijn om aanvullend onderzoek te verrichten en op termijn aanleiding zijn om deze handreiking te actualiseren.

Aandachtspunten bij gebruik schermmiddelen en coatings.

1 Mogelijke oorzaken "witte sloten" bij aanbrengen

Bij het aanbrengen van schermmiddel zijn de volgende oorzaken van "witte sloten" te benoemen:

- Regenachtige weersomstandigheden;
- Kasdek gaat "nat" de nacht in;
- Een te dikke laag aanbrengen geeft een grotere kans op afstroming;
- Een vuil kasdek, geeft een slechte hechting;
- De locatie van het lozingspunt van de hemelwaterafvoer op een kleine watergang met geringe doorstroming.

Te nemen voorzorgsmaatregelen:

- Volg de aanwijzingen op de verpakking (oa. verhouding water en schermmiddel);

- Weersomstandigheden, gebruik hiervoor buienradar of een vergelijkbare bron, voorkom aanbrenge als regen wordt voorspeld en hou rekening met de benodigde droogtijd. Maak een afdruk/printscreen van de geraadpleegde weersvoorspelling voor uw eigen zekerheid;
- Houd rekening met het tijdstip van aanbrenge en houd rekening met de minimale droogtijd van het gebruikte middel. Voorkom laat in de namiddag aanbrenge; "nat" de nacht in is een extra risico;
- Invloed uitoefenen op het tijdstip van aanbrenge. U bent als opdrachtgever immers verantwoordelijk;
- Breng indien mogelijk het middel machinaal aan. Dit geeft een gelijkmatige en dunnere laag. Het is een consistentere laag en kan een besparing opleveren;
- Voer geen andere activiteiten uit die afstromen tot gevolg kunnen hebben, zoals het aanzetten van de daksproeiers.

Tip:

- Bij nieuwbouw: bepaal de locatie, in overleg met het waterschap, en de hoogte van het lozingspunt. Op welk oppervlaktewater kan geloosd worden qua afvoerdebiet en waar is voldoende doorstroming.

2 Mogelijke oorzaken verontreiniging bij verwijderen

Bij het verwijderen van schermmiddel zijn de volgende oorzaken te benoemen:

- Gebruik van overmatig reinigingsmiddel;
- Lozen van het reinigingswater op watergang zonder doorstroming kan een troebeling of witverkleuring veroorzaken.
- Het lozen van reinigingswater via een lozingspunt boven de waterlijn kan schuimvorming en witte planten veroorzaken.

Te nemen voorzorgsmaatregelen:

- Volg de aanwijzingen op de verpakking, gebruik de juiste hoeveelheden;
- Overweeg het reinigingswater op te vangen in het bassin of silo en opnieuw te gebruiken. Technisch is dit mogelijk als de opvangvoorziening uit meerdere, gescheiden compartimenten bestaat, omdat de resten van de schermmiddelen de tijd krijgen om neer te slaan.
- De hoogte van het lozingspunt ten opzichte van de waterlijn. Een lozingspunt boven de waterlijn kan schuimvorming veroorzaken.

Tip:

- Bij nieuwbouw: bepaal de locatie, in overleg met het waterschap, en de hoogte van het lozingspunt. Op welk oppervlaktewater kan geloosd worden qua afvoerdebiet en waar is voldoende doorstroming.

Algemeen

Als een visueel effect optreedt dan zullen de waterschappen nagaan of u dat had kunnen voorkomen, waardoor er sprake is van een verontreiniging. Er wordt dan getoetst aan de in deze handreiking genoemde maatregelen. Als u al het mogelijk heeft gedaan om de verontreiniging te voorkomen dan zullen zij hier niet tegen optreden. Blijkt dat de verontreiniging te voorkomen was dan volgt mogelijk handhavend optreden.

U bent als ondernemer eindverantwoordelijk voor wat op uw bedrijf gebeurt. Zorg daarom voor een goede afstemming met uw loonwerker.

Mocht er onverhoopt iets fout gaan, neem dan direct contact op met uw waterschap!

De waterschappen zijn momenteel bezig met nader onderzoek. De inhoud van deze handreiking wordt herzien als het resultaat van het onderzoek daartoe aanleiding geeft.

De betrokken partijen zullen de handreiking periodiek evalueren, zodat deze blijft aansluiten bij praktijk. Raadpleeg de site van uw waterschap voor de laatste versie.

De voorzorgsmaatregelen en tips in deze handreiking zijn eveneens te gebruiken voor het aanbrengen en verwijderen van coatings.